

 KdG Research <small>Karel de Grote Hogeschool</small>	Begeleidingsopdracht Verbindingsambassadeurs	
	Praktijkverhaal	vzw Stedelijk Jeugdwerk Leuven

In een notendop

De jeugddienst van Leuven zet met het project ‘Verbindingsambassadeurs voor het jeugdwerk’ in op het diversifiëren van de speelpleinwerkingen, de jeugdbewegingen en de sportclubs. De [OKAN vrijetijdswerking](#) van de Leuvense jeugddienst bevordert het integratieproces van OKAN-leerlingen door actief in te zetten op kennismaking met en doorstroom naar het lokale vrijetijdsaanbod (sport, cultuur en jeugd). Ze gaan hierbij laagdrempelig, empowerend en outreachend tewerk door elke woensdagnamiddag initiaties aan te bieden door lokale vrijetijdsorganisaties. Zo leiden ze toe naar sportclubs, de drie stedelijke speelpleinwerkingen ([Speelplein Heverlee](#), [Speelplein Kessel-Lo](#), [Speelplein Wilsele](#)) en de [jeugdbewegingen](#) Scouts en Chiro. Door het project worden OKAN-leerlingen aangemoedigd om als deelnemer of als hulpanimator deel te nemen aan een speelpleinwerking en/of jeugdbeweging.

De verbindingsambassadeur laat zich gedurende het project bijstaan door [Buurtwerk 't Lampeke](#) omwille van hun expertise in het omgaan met maatschappelijk kwetsbare groepen. Kinderwerking Fabota, één van de vijf deelwerkingen van 't Lampeke deelt *“raad en ervaring vanuit hun ingebedheid in een kleurrijke wijk”* van Leuven.

Vanuit de gedeelde uitdaging ‘hoe diversiteit normaliseren’ wordt er gedurende het project uitgewisseld met Vlaamse jeugdwerkorganisatie [Koning Kevin](#) en wordt er kennis gemaakt met elkaars werkingen.

Acties

Het ultieme doel van het project is om *“bewustwording te creëren want onwetendheid zorgt vaak voor onbegrip. Diversiteit moet gezien worden als iets normaal en niet als iets speciaal.”*. Met ‘bewustwording’ wordt hier verwezen naar enerzijds de reeds bereikte doelgroep (de huidige deelnemers en animatoren van speelpleinwerkingen en jeugdbewegingen) en anderzijds naar OKAN-jongeren die nog niet deelnemen aan het reguliere vrijetijdsaanbod van Leuven en hun gezin/familie. De verbindingsambassadeur wil een klimaat creëren waarin de nieuwkomers zich welkom voelen en zich niet anders voelen; een veilige plek voor alle jongeren (en hun ouders). De verbindingsambassadeur streeft op verschillende manieren dit doel na.

Vooreerst organiseert de Leuvense jeugddienst het hele jaar door activiteiten voor de OKAN-leerlingen van de drie Leuvense OKAN-scholen ter kennismaking met de lokale sport- en jeugdverenigingen. Voor veel nieuwkomers en hun gezin is een speelpleinwerking of een jeugdbeweging zoals Scouts en Chiro een nieuw gegeven.

“Een ouder die 's avonds vraagt: “En, hoeveel woordjes heb je geleerd?”. Maar speelpleinwerking is geen school.”

Naast de **initiaties**, wordt er ook **individueel in gesprek** gegaan met een jongere om individueel toe te leiden tot het lokale vrijetijdsaanbod. Daar waar nodig gaat de verbindingsambassadeur bij de jongere thuis langs om uit te leggen wat bijvoorbeeld een Vlaamse jeugdbeweging of speelpleinwerking inhoudt, wat ze er van mogen verwachten en wat er van de jongere die deelneemt

verwacht wordt. Er werd ook een [filmpje](#) gemaakt dat in verschillende talen uitlegt wat een Vlaamse jeugdbeweging is.

Hoe diverser de groep deelnemers wordt, hoe groter de kans is dat er meer diversiteit komt binnen de animatoren- of leidingploeg (omwille van doorstroom) en hoe groter de kans op herkenbaarheid/vertrouwdheid bij de nieuwkomers. De aanwezige diversiteit onder de Leuvense bevolking zou vollediger gerepresenteerd worden bij de lokale vrijetijdsorganisaties.

Een tweede manier om het ultieme doel te bereiken, vond de verbindingssambassadeur in het invoeren van een **speelpleincoach** per speelplein. De speelpleincoach is een jobstudent die er is voor de kinderen en ouders (vb. toelichten dat het niet de bedoeling is om zoon/dochter enkel te brengen gedurende de tijd dat je boodschappen doet), voor de Vlaamse animatoren (vb. ondersteunen in het communiceren met een bepaald kind of ouder) en voor de OKANimatoren (vb. peilen naar welbevinden of gevoel voldoende inbreng te kunnen geven; een OKANimator is een OKAN-jongere die animator is op het speelplein). De speelpleincoaches komen doorheen de zomervakantie onder begeleiding van de verbindingssambassadeur enkele keren samen voor een intervisie waarbij ze aan de hand van zelf ingebrachte casussen elkaar kunnen inspireren en ondersteunen (vb. hoe omgaan met kinderen die niet zindelijk zijn, vb. hoe OKANimator begeleiden die weinig spelbagage heeft).

Een derde manier om de diversifiëring van de animatorenploeg te bevorderen, is het organiseren van de **hulpanimatorcursus**. Voor de OKAN-leerlingen is de animatorcursus voor kwetsbare groepen die de Leuvense jeugddienst reeds organiseerde voor jongeren die geen aansluiting vinden bij de reguliere animatorcursus niet altijd geschikt (vb. omwille van de overnachtingen). De hulpanimatorcursus en het traject dat hieraan vooraf gaat, houdt rekening met de aanwezige culturele verschillen (vb. het westerse schoolse idee om per twee in een rij te gaan staan), de taalbarrière en de kleinere spelbagage die OKAN-leerlingen hebben in vergelijking met Vlaamse (kwetsbare) jongeren (d.i. de kennis over, het uitwerken van en het begeleiden van spelen). Het traject dat aan de hulpanimatorcursus vooraf gaat, bestaat uit zeven fasen die in de bijlage kort worden omschreven. De hulpanimatorcursus werd samen met [Speelplein Don Bosco Oud- Heverlee](#) ontwikkeld.

De hulpanimatorcursus en het voorafgaande traject helpt OKAN-leerlingen omgaan met uitdagingen zoals je plaatsje vinden in een reeds bestaande vriendengroep en niet het gevoel te hebben vreemd bekeken te worden (en jezelf bijgevolg te beschermen tegen negatieve ervaringen door niet deel te nemen). Eens op het plein kunnen ze rekenen op de ondersteuning van de speelpleincoach.

Daarnaast werd tijdens het project een GDPR-document opgesteld waar zowel de OKAN-scholen als het OCMW van Leuven, de UiTPAS-verantwoordelijke en de SNS-regioverantwoordelijke achter staan waardoor het aanbod en de voordelen van beide passen ([SNS-pas](#) en [UiTPAS](#)) vanaf dit schooljaar structureel tot bij de OKAN-leerlingen komen. De verbinding tussen enerzijds de OKAN-scholen en SNS-verantwoordelijke en anderzijds tussen de OKAN-scholen, het OCMW en de UiTPAS-verantwoordelijke heeft ervoor gezorgd dat het toeleiden naar het participeren aan vrije tijd vlotter en betaalbaarder werd voor de OKAN-jongeren.

Verdere toekomst?

Bovenstaande acties zullen verder worden uitgerold en versterkt. Zo is er de ambitie om nog een tweede filmpje te maken (een filmpje waarin in meerdere talen wordt uitgelegd wat een speelpleinwerking inhoudt en welke verwachtingen er bij horen; naar analogie met het filmpje in meerdere talen over de jeugdbeweging), een infosessie/vorming te ontwikkelen voor de speelpleincoaches met focus op de begeleiding en ondersteuning van OKANimatoren en leeft het idee om in de animatorcursus een vorming in te bouwen over inclusie die samen met Kinderwerking Fabota kan worden uitgewerkt. Met Koning Kevin werden reeds vier initiatiedagen afgesproken om OKAN-jongeren kennis te laten maken met hun werking en eigen insteek.

De verbindingsambassadeur ondervindt dat het belangrijk is om regelmatig aanwezig te zijn tijdens jeugdwerkraden en zal dit blijven doen om onder meer zichzelf bekend te maken, samen te kunnen nadenken over diversiteit en toegankelijkheid, om zichzelf uit te nodigen op leidingsvergaderingen en om vrijetijdsaanbieders te motiveren om initiaties te organiseren, enz.

Uitdagingen waarbij de verbindingsambassadeur nog samen met onder meer Koning Kevin en Kinderwerking Fabota naar antwoorden zoekt, zijn eigen aan de verschillen die er zijn in normen, waarden en cultuur. Zo vinden ouders van OKAN-leerlingen het vaak niet belangrijk dat zoon/dochter naar het speelplein of de jeugdbeweging gaat omdat ze dit zelf ook niet hebben gekend in hun jeugd. *“Er is geen push van de ouders om toch te gaan”*. Daarnaast, de manier waarop er gespeeld wordt, kan ook voor de nodige uitdaging zorgen: *“Is dit wat jullie leuk vinden?”* (vb. voor Vlaamse jongeren is samen tijd doorbrengen, al ‘hangend’ en zonder specifieke activiteit belangrijk en leuk terwijl dit voor jongeren met een andere culture achtergrond net niet is waar zij nood aan hebben). Bovendien blijft het ook een uitdaging om om te gaan met het dilemma ‘aanpassen aan de diversiteit’ (vb. lang gewaad toestaan) versus eigenheid behouden (vb. kort Chiro-rokje). Dit dilemma ervaren ook Koning Kevin sterk. Samen met de verbindingsambassadeur wordt hier gezocht naar hoe de leefwereld/het vertrekpunt van de OKAN-jongeren kan worden gerijmd met deze van de jongeren van Koning Kevin.

Het zijn enkele elementen die het moeilijk maken om van alle bovenstaande acties verhalen te maken die uitmonden in duurzame toeleidingen, maar het motto van de verbindingsambassadeur blijft: *“Verlies eigenaarschap niet!”*.

Succeservaringen zoals de enthousiaste en geëngageerde vriendengroep die ontstaat in het traject dat voorbereidt op de hulpanimatorcursus (vb. ze zijn tevens gemotiveerd om te helpen als vrijwilliger tijdens andere initiatieven zoals de Winterspeeltuin of Buitenspeeldag) zorgt voor de nodige motivatie bij de verbindingsambassadeur om te blijven investeren in de link die hij kan zijn tussen de OKAN-jongeren en het reguliere vrijetijdsaanbod. De acties met de OKAN-jongeren en hun deelname aan initiaties die vb. sportclubs organiseren, dragen bij aan de vorming van een steeds realistischer beeld over de capaciteiten van deze jongeren. Zo leren niet alleen de jongeren bijvoorbeeld nieuwe sporten kennen, maar leren sportclubs ook deze nieuwe doelgroep met hun specifieke noden beter kennen.

De verbindingsambassadeur wil verder gaan met het planten van zaadjes, zodat bij de volgende generatie de ‘ouderlijke push’ er wel kan zijn en wil ervoor zorgen dat elke jongere iets heeft van vrijetijdsbesteding.

Het lokaal bestuur steunt het werk van de verbindingsambassadeur en blijft (exponentieel) investeren met financiële ondersteuning.

Bijlage Traject hulpanimatorcursus

Stap 1

In OKAN-klassen langsgaan vóór de paasvakantie.

Doel: kennismaking + toelichten dat werken vanaf 16 jaar kan in België.

Stap 2

Infosessie na de paasvakantie.

Inhoud: wat is een speelplein? Wat is een animator? Welke taken hoor je uit te voeren? Tussen welke uren word je verwacht te werken? Hoeveel verdient het? enz.

Tijdens de infosessie worden de verwachtingen helder gesteld. Er wordt duidelijke informatie gegeven. Er wordt geen sociaal wenselijk beeld opgehangen.

Stap 3

Oprichten Whatsappgroep met alle (potentiële) OKANimatoeren.

Delen data voorbereidend traject en data hulpanimatorcursus.

Verwachting: wie deelneemt, is op alle data aanwezig.

Stap 4

Eén namiddag Vlaamschen Spellekens in Hal 5 te Kessel-Lo, samen met de drie pleinverantwoordelijken.

Stap 5

De OKAN-leerling leert de pleinverantwoordelijke, verbindingssambassadeur en zijn mede-OKAN-leerlingen een spel vanuit zijn eigen thuisland aan.

Stap 6

Terugkomdag waarop ze hulp krijgen bij het invullen van de vrijwilligerstool van de jeugddienst en de door UCLL ontwikkelde [app/website 'Spelletjes voor OKANimatoeren'](#) leren kennen en gebruiken.

Stap 7

Eventuele huisbezoeken om aan ouders uit te leggen wat een speelplein inhoudt, wat de verwachtingen zijn, dat ook op het speelplein Nederlands geleerd kan worden e.d.

Stap 8

Hulpanimatorcursus die samen met Speelplein Don Bosco werd ontwikkeld en doorgaat tijdens de eerste week van juli (met twee weken stage eraan gekoppeld).